

Nr 763

Av herr **Wallmark**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Styrelsen för teknisk utveckling: Teknisk forskning och utveckling.*

Ökad statlig satsning på teknisk forskning och utvecklingsarbete rekommenderades i en departementspromemoria som remissbehandlades för två år sedan och ledde till en proposition vid 1968 års riksdag. Detta syfte erhöll allmänt instämmande även om man kunde vara tveksam till vissa av de organisatoriska greppen. Ingen tvekan rådde däremot om att en utveckling av ny teknik var angelägen och borde främjas. I nuvarande situation då det synes angeläget att de industriella investeringarna ökar framstår det även som betydelsefullt att det finns god tillgång på fördelaktiga investeringsprojekt, som i sin tur åstadkommes genom teknisk forskning och utvecklingsarbete. Många samhällliga områden är också beroende av forsknings- och utvecklingsinsatser såsom miljövard, undervisning, hälso- och sjukvård.

Den ökade statliga satsningen väntades därför med stora förhoppningar, och denna väntan pågår fortfarande även om förhoppningarna om en målmedveten vilja att stödja detta centrala område har avtagit något. Vad vi hittills sett har varit en reellt obetydligt ökad insats som emellertid erhållit ett utseende av imponerande åtgärder genom bokföringsmässiga skenåtgärder i syfte att dölja den verkliga utvecklingen.

Föregående budgetår erhöll STU enligt statsverkspropositionen en betydande höjning av sitt anslag genom att den liksom övriga statliga organ belastades med lönekostnadspålägg och hyra. Motsvarande anslagshöjningar utgör endast en omföring av vissa kostnadsposter i statsbudgeten och påverkar inte på något sätt de reella resurserna. Vid bedömningen av STU:s anslag måste man dessutom ta hänsyn till att en kraftig nedskärning av Aktiebolaget Atomenergis budget verkställdes och att bolaget i samband därmed hänvisades till forskningsråden för att söka anslag till sin forskningsverksamhet. Därigenom tillkom alltså en stor ny anslagsmottagare som STU torde ha känt sig skyldig att ge betydande bidrag. Det verkliga resultatet för STU:s del under innevarande budgetår torde ha blivit en reellt oförändrad eller möjligen något minskad tillgång på anslagsmedel. I den mån Aktiebolaget Atomenergi inte erhållit anslag som motsvarat nedskärningen har möjligen utrymme skapats för en viss ökning

av anslagen till teknisk forskning, men i så fall har en så mycket kraftigare nedskärning av Aktiebolaget Atomenergis forskning blivit nödvändig och någon ökad statlig satsning alltså inte ägt rum.

I detta års statsverksproposition kan man iakta en liknande manöver. STU har föreslagits få ett höjt anslag från 70 till 95 milj. kronor, vilket alltså framstår som en betydande ökning och demonstrerar vilken vikt regeringen lägger vid en utvidgad teknisk forskning. En närmare granskning visar emellertid att den föreslagna ökningen motsvaras av att föregående års avsättning av 20 milj. kronor till Malmfonden inte skall ske det kommande budgetåret. Resultatet blir alltså även detta år en påfallande liten höjning som inte uppgår till 6 %. Genom att hela Malmfondens kapital inte torde vara förbrukat och återbetalning av vissa anslag torde komma att ske kan en viss utjämning av anslagsmöjligheterna förväntas, men förhållandet kvarstår dock att den summa som under budgetåret kommer att göras tillgänglig för STU inte blir märkbart högre än den som ställdes till förfogande föregående år.

Om anslagen till forskning och tekniskt utvecklingsarbete hålles praktiskt taget oförändrade under åtskilliga år kan detta få konsekvenser på utbildningen vid högskolorna och i någon mån även vid universiteten. Den pågående ökningen av intagningsantalet kommer efter några år att leda till motsvarande ökning av examinationen. Om ökade resurser inte ställs till förfogande för forskningen kan resultatet bli att efter några år en mycket sträng spärr måste upprättas och att studenternas frihet att läsa vissa ämnen kan komma att ytterligare begränsas. Detta kan i sin tur få konsekvenser för studierna vid berörda institutioner.

Den föregående redovisningen av hittillsvarande anslagsutveckling vid STU visar att det nu är hög tid att börja visa den ökade statliga satsning som för två år sedan annonserades.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag,

att riksdagen beslutar att till Styrelsen för teknisk utveckling: Teknisk forskning och utveckling anslå ett med 5 milj. kronor förhöjt bidrag om 100 milj. kronor.

Stockholm den 28 januari 1970

Gunnar Wallmark (m)
